

N°. 1.

CRONICA CRAIOVEI.

10 SEPTEMBRIE 1878.

u-
on-

Concordia res parva cre
discordia maxima dilabu
edă

PREȚIUL 10 BANI.

CRAIOVA.

TIPOGRAFIA NAȚIONALĂ ROMÂNĂ SAMITCA.

1878

79690

No. 1.

CRONICA CRAIOVEI.

10 Septembrie 1878.

Pressa este a patra putere într'un stat, a dis un mare diplomat Engles, Palmerston. Cu ajutorul pressei se conduc guvernele adeverat constitutionale, cu ajutorul pressei se luminează cetățianii în drepturile și datoriile lor. Prin urmare Pressa formă opinia publică, bine înțelegându-se o pressă serioasă și morală. Craiova, capitala României mici, Banatul de odinioară nu dă nici un semn de viață! Terra a trecut prin crude încercări și aspre împrejurări, și Craiova a stat indiferentă! Mare parte din sacrificiile cerute de grelele împrejurări au fost sufferite numai de acest Județ, și nu s'a găsit o voce care se strige în contra atâtor nedreptăți cari altă dată și sub alți ómenii la cârma țerei ar fi mișcat și inimile cele mai împietrite,

și le-ar fi împins până la revoluție. Se fie óre acéstă indifferință din partea Craiovei o prudentă politică; o rațiune de stat? Astăzi chiar când mai acelea-și încercări grave se repet, când tratatul dela Berlin este un act definitiv care atinge într'un mod neașteptat esistenția țerei nóstre rupându-ni-se o cóstă din corpul nostru, ba ce este mai mult ni se impune de dreptul areopag european a șice și recunósce că am voit a ne sinucide de bună voia. Astăzi șic când acel tratat ne omóra pe cale economică, cu cestiunea jidanilor, impunându-nise a le da drepturi politice și civile, în Craiova nu se găsesce nimeni între noi cari să se ridice mai pre sus de cei alți, și se apere cu tăriă drepturile nóstre, de și póte ar fi numai într'un mod platoníc. Oare Craiova consimte la tóte tácând, până și la vestitul jaf, ce se permite a ni se face în plin secolul al XIX-lea?

Care sunt ideile sélle în aceste grave și dureróse cestiuni pentru noi, niminí nu scie. Ce indifferinția culpabilă! Craiova, capitala Oltenii micí nu are un șiar în care se vedem desbătându-se aceste cestiuni de un interes general, ce e mai mult nu se găsesce niminí între noi

care se 'și ieă greua dără utila sarcină a de-
sbatte cel puțin cestiunile locale cari din ne-
norocire pentru acest Județiu astăzi ca nici o-
dată merită atențiunea tuturor ómenilor de bine
și cer o neintârziată îndreptare.

Acest rēu, nu este de ieri de alaltă-ieri, el
durēdă pentru Craiova dela inventarea Typo-
graphiei de către nemuritorul Gutenberg. Cra-
iova în tot déuna a fost privată de un țiar
serios dupe cum ni'l închipuim și'l înțellegem
noi. Deși din când în când am vedut apărând
câte o gazetă, acēsta a fost însă de scurtă du-
rată — séu mai bine țis de ocașiă — în inte-
ressul a verii o câțiva speculanți cari s'aũ co-
coțat unde'i vedeți, grațiă slăbiciunei și cre-
dulităței nóstre.

Junimea Craiovei nu a luat parte de loc la
interesele publice, ea a stat retrasă, simplă pri-
vitóre și a sufferit ca gheșeftarii se'și jóce men-
drele.

E drept dără a ne întreba cel puțin astăzi
ce face Junimea la noi, cu ce se ocupă ?

E dureros a o spune, a tăcea însă mi se
pare că fac o crimă și nu atting scopul ce ur-
măresc. Viitorul fiind al Junimei, răspunderea

ei e și mai mare. Voiți a sci ce face Junimea la noi? Petrețe.

Iată direcțiunea de astăzi a generațiunei prezinte. A trăi ast-fel fără dor și păs de țerră e a lănceși seu a trăi murind.

Trist adevăr însă trebuie spus.

E încă timp ca Junimea să se deștepte din somnul cel de mórte, e încă timp să se adune sufflet lângă sufflet, inimă lângă inimă și se lucrede energic pentru binele și fericirea țerreī, Când Annibal este încă la porțile cetăței, permis este óre Junimei inteligente a sta cu brațele încrucișate și a privi cu indiferențiã, cum inimiciī țerreī nóstre voesce se ne înmormân-tețe de vii? Nu. La lucru dérã.

* * *

Trebuie se recunóscem că Justiția în țerra nóstrã a făcut mare progres. Acest progres se póte atribui în mare parte și iubireī de sci-ință la care a început a se da tineriī nostri în timpul de față. Dérã totuși nu urmédã de aci a ne mândri și a crede că totul s'a făcut în acéstã ramurã. Mai e încă mult de făcut pentru Justiția care e consideratã a treia putere

în stat. Felicităm din inimă pe Miniștri cari au fost inspirați de ideia de a curăți Tribunalele și Curțile din țerră de practicanți și ai înlocui cu bărbați capabili, cu învățatură de drept. Acest pas se cerea și în țerra noastră, în acest secol al luminilor. Așia chiar cum stăm astăzi e necesariu și utile un ochiü vigilant și imparțial în administrațiunea Justiției mai mult ca nici o dată. Nimeni se nu fie cruțat când nu corespunde titlului dobândit, în vre una din Facultățile din țerră seü străinătate, seü când nu corespunde moralității de care trebuie se fie inspirat ori ce magistrat, attât pe fotoliul seü cât și în viața privată.

Pentru că „Monitorul Oficiale“, este plin, de vre o câte-va dille, de numiri, scóteri și permutări în magistratură — tóte aceste criticate de jurnalul „Pressa“ cu multă dreptate, — am cređut oportun a deștepta și eü atențiunea D-lui Miniștru al Justiției asupra acestui oropsit și disgrățiat orașü și a'l ruga se bine-vciască a întinde urechile în partea locului avënd a auđi multe de cari sunt sigur că se va întrista decă e adevērat că se interessă de mersul Justiției.

Aici Justiția ca nici o dată este încredințată în mâna unui singur om.

A făcut dintr'ênsa ce a voit și cum nu avem un țiar în Craiova și face mendrele, fără a se înquieta. Merită însă această persoană încrederea ce i s'a conflat? Este această persoană pătrunsă de importanța înaltei funcțiuni ce ocupă în magistratură? Se'și consulte D-lu Ministru conștiința în facia informațiunilor positive ce are dela bărbați capabili și imparțiali și credem că respunsul va fi identic cu al întegei Craiove: Nu. De ce dără atunci sunteți ciumă pentru unii și mumă pentru alții? Până când veți abusa de încrederea și răbdarea noastră?

Nu se găsesce ôre în tótă Romania un om capabil din tóte puncturile de vedere a ocupa acest înalt și delicat post în magistratură.

Ore în partidul D-v. nu mai aflați pe nimeni? E de desperat.

De ce atunci nu faceți apel la partidul oppus? Justiția este a terrei, a noastră a tuturilor, érá nu a unui singur partid.

Pentru onórea magistraturei și a Craiovei ar trebui să se facă odată această reparația.

Sperăm ca cel pucin D-lu Directore al Mini-

steriului Justiției se fie mai drept cu Justiția și să se decidă o dată a face acest pas, căci sunt bine încredințat că și D-sea posedă destule notițe, cari ar putea se'l îndemne la acest act frumos.

Din mai multe puncturi de vedere nu am cre-
dut bine a'l numi, fiind sigur că orî cine a pu-
tut se înțellégă de cine e vorba, mai ales că
și pe când se affla în Bucurescî érá de toți
cunnoscut tot ca și aici. ...

Décă însă un asemenea om vă trebuie în tim-
pul D-v. în capul magistraturei de aici, nu a-
veți de cât se'l țineți.

Resbel cu D-v. nu vom ține din acéstă causă.
Halal se ve fie.

Déră ar fi bine o dată se sfărâmați acel pact
încheiat la Mazar Pașsa cu orî cine va eșit în
ante ca se ajungeți la putere.

Atât pentru astăzi.

Décă va cere trebuința vom vorbi altă dată
mai mult și mai lămurit.

BISERICA ST. ILIE.

Toți cetățianii Craioveni sciü că Biserica St.
Ilie se afflä închisă dela 12 Martie, adecă de

un temp de șapte luni, din cauză că părintele Episcop a ordonat protoereulul local în modu arbitrariu, de a luat sântul Antimis fără scirea administratorilor acestei biserici.

Fiă-care în adevăr se miră și se întreabă, ce a făcut pe Sântia sea Episcopu se comită un act de o așa mare gravitate. Érá în verí un legitim drept? Se ascunde un interes pe care nu póte se-l obție de cât pe callea acésta, orí că momentele când a ordonat n'a fost lucide séu fericite pentru Episcop?

Ca să se póta vedé cauza închiderii, e necessariu de a intra pe scart, în modul administrațiunii acestei biserici.

E necontestat că, venitul principal al Epitropii, constă mai cu sémă din arenda anuală a moșii Calafat, care e de 80000 franci.

Arendașul acestei proprietăți, se află de doi aní aprópe în proces cu Epitropia, pentru resilierea contractului, basându-și cererea pe casurí fortuite extra-ordinarie și din cauza acésta, de doi aní nu s'a respuns Epitropií necí un câștiú, necí un ban.

In facia acestei lipse, orí ce om cu mintea sănátósă nu póte se conchidă de cât că, ad-

ministratorii bisericii nu poteau achita essact plățile potrivit bugetului. Cu toate acestea, ei 'și dau toate silințele, din cel alt venit și anume chirii, se plătescă pe preoți în antea tutor cellor alți funcționari ai bisericii, așa ca, la începutul lunii Martie anul curent îndată ce s'a încassat ceva mici sumi din chirii, a fost încunoscînțați toți preuții a veni la Cancelaria administrațiunii, spre a li se achita mandatele pe lunile Ianuarie și Febr., când s'a și plătit. In realitate dără nu se pôte dice de cât că administratorii n'a întârziat a plăti preuților de cât pe luna Ianuarie, căci Febr. trebuia achitat la fine său la începutul lui Martie. Cu toate acestea părintele Episcop, găsese de cuviință în înțelepciunea sea din cauza acestei întârzieri de a ordona a se rădica din biserică sântul Antimis, în lipsa căruia nu se pôte face serviciul divin, privind pe Enoriași de a-și face datoria de creștină tocmai în postul cel mare său în serbătorile cele mai mari ale anului.

In privința trebuincióselor bisericii nu se pôte dice nemic, mai cu sémă de părintele Episcop, căci gerantele seu de affaceri „Gerota“ înaintéđă un cont Epitropiei cu data 4 Martie, din care

se constată compăraturile de tot necesariul bisericii (luminări etc.). Cum dără în ante de 12 Martie, afirma părintele Episcop contrariu? Acestei biserici nu-i lipsesce nemic, e una dintre cele din tîi, și ori-ce creștin când intră în tr'ênsa, se închină și adora cu mulțumirea sufletului *Ființa supremă*.

În ipotesă că funcționarii bisericii n'ar fi fost plătiți pe două luni, totuși nu era un motiv pentru părintele Episcop a închide biserica, căci vedea prea bine că și funcționarii statului nu se poteau plăti de cât după câte-va luni, și din cauza acestei întărziări nu s'a văduț serviciul public întrerupt său părăsit — neci un șef al funcționarilor în general, se dea ordine că cellui de natura Sântiei-Salle de a închide cancelariile Tribunalelor, Curților etc. — Pentru prima oră se vede în societatea noastră, ca un cap al bisericii se dea ordine inferiorilor sei de a provoca scandalu public—pretestând și avênd în vedere interesul, când părintele Episcop trebuia se scie că datoria sea după legile și canónele bisericesci, e de a propaga *Moralitatea, Religiuinea* etc. — Pe un preut nu trebuie se 'l ghidețe *interesul* căci nu *interesul și luxul* a făcut să se.

propage Evangelia și se se întindă Cristianismul.

Ori-cine dără vede că părintele Episcop, dând ordine a se lua Sântul antimis, a trecut peste toate canónele și legile civile și bisericesci, nefindu-ı nimenuí permis de a se atinge de proprietatea bisericii. A avea control asupra preuților înțeleg, dără a se atinge de lucruri sacre ale bisericii i tăgăduesc acest drept.

Pe lângă toate acestea, amestecul seú aici e fórte neregulat, neavând acest drept, căci dupe art. 31 din „Regulamentul (15 August 1873) pentru administrarea avutului bisericesc“ se țeice clar și categoric că se escepteađă dela aplicarea mässurilor clericale puse în regulament, acelle biserici, care aú Statutele și organizațiunea lor specială, precum și bisericile private dupe proprietățile particulare. Acéstă dispozițiune nu e abrogată prin nici un regulament seú altă lege. In sensul acesta s'a esplicat acest regulament de D-nu Ministru de Interne după avisul și al Ministrului de Culte dupe atunci T. Maiorescu, căci prin ordínul No. 16658 din 17 Septembrie 1874 și 558 din 13 Ianuarie 1878 către Primăria locală se țeice chear assea ;

„Că în ceea ce privesce administrarea ave-

rei bisericii art. 10 din regulamentul sinodului nu p \acute{o} te fi aplicabil pentru bisericele acelea ai c \acute{a} ror fondatori prin chiar testamente a prev \acute{a} du \acute{t} o anume Epitropia deosebit \acute{a} pentru administrarea averii unor asemenea biserici.

Prin urmare p \acute{a} rintele Episcop \acute{u} se insela c \acute{a} nd crede c \acute{a} dup \acute{a} regulamentul Sinodului ar \acute{u} ave \acute{v} er \acute{i} un drept; \acute{s} i \acute{i} n vederea acestora \acute{s} i d \acute{n} u Ministru de Culte G. Chi \acute{u} a invitat pe San \acute{c} ia sea a inapoia Santul Antemis neavend nici un drept a se atinge de lucruri care sunt proprietate a bisericii.

Ca se termin conchid c \acute{a} or \acute{i} -cine rem \acute{a} ne stupefact de procedarea sea, c \acute{a} ci nu se p \acute{o} te \acute{i} ntelege pe ce se \acute{i} ntemeia \acute{d} \acute{a} c \acute{a} nd se amestec \acute{a} la ac \acute{e} st \acute{a} biseric \acute{a} \acute{s} i c \acute{a} nd tr \acute{a} mite dela gr \acute{a} dina public \acute{a} (c \acute{a} ci aci de ordinariu se afl \acute{a} cu sederea), din acea **pozi \acute{i} une misterio \acute{s} \acute{a} \acute{s} i izol \acute{a} t \acute{a}** bulele sele Episcopale, con \acute{t} in \acute{a} nd ordine de a \acute{i} nchide biserica \acute{s} i provoc \acute{a} nd indignarea tutor cet \acute{a} nianilor?

* * *

PRIMARIA CRAIOVEI.

Afflăm cu bucuriă cã Primăria locale a încheiat contract pentru facerea trotoarului cu piatră cubică, pe strata Unirei, începând dela casele repausatului Barbu Isvoranu și continuând până de vale de casele D-lui Barbu Bălcescu. Felicităm din inimă pe D-lu Primar pentru această frumoasă măsură, mai ales cã suntem informați cã toate cheltuelile pentru scopul areat nu cer nouă creațiuni de taxe nici nouă împrumuturi.

Deși întinderea e mică, totuși pentru cã a putut reuși se facă odată acest început frumos, noi ne facem datoria a'l felicita.

Am ruga însă pe D-lu Primar să iea grabnice măsuri și pentru repararea șoselelor și întregului caldarëm din oraș până mai e încă timpul frumos, căci a mai lăssa lucrurile în starea în care se află astăzi, ar fi a ni se cere se stăm închiși în casă, seú de vom cuteða se umblăm să ne rupem picióarele, ceea ce cred cã nu e nici plăcerea D-selle pentru cã 'l vedem invitându-ne a ne distra la grădina publică.

